

**До Всесвітнього дня боротьби з туберкульозом –
24 березня 2019 року
Тема: «Настав час!» - «It's Time!»**

На засіданні Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй у вересні 2018 року в Нью-Йорку світові лідери взяли на себе зобов'язання до кінця 2022 року забезпечити необхідною допомогою 40 мільйонів людей, хворих на туберкульоз (ТБ). Вони домовились також забезпечити 30 мільйонів осіб профілактичним лікуванням з тим, щоб захистити їх від ТБ. Цей момент Генеральний директор ВООЗ Д-р Тедрос Адханом Гебрейєсус назвав переломним у довгій війні з хворобою. «Дано сміливі обіцянки, виконувати які необхідно у партнерстві». Настав час! Голови держав і урядів, які взяли участь у роботі першої в історії Наради високого рівня по ТБ, погодились до 2022 року мобілізувати 13 мільярдів доларів США для забезпечення профілактики і допомоги хворим на ТБ, а також 2 мільярди – для проведення наукових досліджень.

Незважаючи на те, що в місті Києві показники захворюваності та смертності від туберкульозу нижчі за середньоукраїнський рівень, епідемічна ситуація залишається напруженою. За останні п'ять років захворюваність на туберкульоз в місті Києві зросла з 40,5 на 100 тис. населення у 2012 році до 46,0 у 2016 році, тобто на 13,6%. Тому Київською міською радою 08 грудня 2016 року прийнято рішення №537/1541 про затвердження Міської цільової програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2017-2021 роки. Програма ставить за мету зниження рівнів захворюваності та смертності, підвищення ефективності лікування хворих на туберкульоз, в тому числі стійкого до ліків, а також поєднаного з ВІЛ-інфекцією. За рахунок коштів міського бюджету заклади охорони здоров'я забезпечуються протитуберкульозними препаратами, туберкуліном, засобами для лабораторної діагностики. Закуплено сучасне рентгенологічне обладнання, 2 цифрових пересувних флюорографа. В рамках програми передбачено надання продуктових наборів хворим на туберкульоз киянам.

Зусилля міської влади дали свої результати: на засіданні Київської міської координаційної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції перший заступник голови КМДА М.Поворозник повідомив, що у 2018 році захворюваність на туберкульоз у місті Києві знизилася на 12,6%. Показник на 100 тисяч населення складає 33,4. Це на третину менше, ніж в цілому по Україні. Смертність від туберкульозу знизилася на 13,3%. Такі результати стали можливими завдяки впровадженню в місті пацієнт-орієнтованої моделі лікування людей із туберкульозом, згідно із якою забезпечено комфортне отримання пацієнтами фтизіатричних послуг. Для пацієнтів із незаразними формами туберкульозу перевага надається амбулаторному лікуванню. Для цього у 116 амбулаторіях центрів первинної медико-санітарної допомоги функціонують пункти надання ДОТ-послуг, де проводиться лікування безпосередньо під контролем медичних працівників, максимально наближено до фактичного місця проживання або роботи пацієнта. За рахунок цього зросли ефективність діагностики за мазком мокротиння, успішність лікування нових випадків туберкульозу, знизилася доля перерваного лікування. Відмічається зменшення рецидивів хвороби, смертності від туберкульозу та поєднаної інфекції туберкульоз/ВІЛ.

Активно впроваджується лікування хворих із супроводом соціальних працівників неурядових організацій та на сайтах програми замісної терапії для наркозалежних. Хворим, які з будь-яких причин не мають можливості відвідувати лікувальні заклади, організований стаціонар на дому. Медичні працівники протитуберкульозної служби щодня забезпечують контрольоване лікування таким пацієнтам. У 2019 році питання профілактики і лікування туберкульозу стануть у столиці пріоритетними, а хворі люди опиняться в центрі уваги.

Надання хворим продуктових наборів є життєво необхідним. Загальновідомо, що недоїдання сприяє розвитку туберкульозу. Динаміка відновлення маси тіла в ході лікування корелює зі зниженням проявів туберкульозної інтоксикації, сприяє одужанню і підвищує переносимість лікування. Нові дослідження показали, що дефіцит в організмі ретинолу - вітаміну А (менше 200 мкг/л у крові) є одним з факторів ризику розвитку туберкульозу. У

дорослих людей з дефіцитом вітаміну А, контактуючих з хворими, ризик захворіти підвищувався 10-кратно. Захисний ефект вітаміну А підсилюється з ростом концентрації вітаміну в організмі, навіть тоді, коли вона перевищує норму. Крім того, у осіб 10-19 років, контактуючих з хворими, при нормальному рівні ретинолу інфекція розвивалась у 20 разів рідше, ніж при його дефіциті. Вчені припустили, що вітамін А особливо важливий для імунітету в молодому віці. Останнім часом встановлено, що рівень забезпеченості організму вітаміном D також високо асоційований з ризиком розвитку інфекційних, хронічних запальних, алергічних, аутоімунних, серцево-судинних і пухлинних захворювань.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року №1011-р схвалено Концепцію Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2018-2021 роки. Сприятливим фоном для її виконання стане подальший розвиток у суспільстві цінностей здорового активного способу життя, раціонального харчування, культури відмови від шкідливих звичок.

У випадку захворювання на туберкульоз вчасно поставлений діагноз не лише рятує життя хворого, а й убезпечує оточуючих від зараження. Графіки роботи пересувних мобільних цифрових флюорографів щомісячно розміщуються на веб-сайтах Київської міської державної адміністрації та Департаменту охорони здоров'я.

Клінічні симптоми, які вказують на туберкульоз, такі: кашель більше 2 тижнів, підвищена температура тіла більше 7 днів, задишка, біль в грудній клітині, поганий апетит, постійна слабкість, безпричинне зниження ваги, підвищена пітливість, особливо вночі, кровохаркання. Населення Києва має пам'ятати, що звертатись необхідно до лікарів загальної поліклінічної мережі, які можуть своєчасно діагностувати хворобу. Лабораторії поліклінік нашого міста оснащені всім необхідним для діагностики хвороби «за зверненням», тобто кожна людина може безкоштовно зробити аналіз харкотиння на мікобактерію туберкульозу і, при необхідності, отримати безкоштовну медичну допомогу. При ранньому виявленні захворювання і правильному лікуванні хворі припиняють поширювати бактерії і можуть бути виліковані. Діагностика та лікування туберкульозу – безкоштовні.

Головний лікар

О. Стойка

